

Vergaderjaar 2008–2009

31 209

Schoon en zuinig

Nr. 78

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTE-
LIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 mei 2009

Zoals ik u heb toegezegd bij het Kamerdebat van 19 juni 2008 over het VROM jaarverslag 2007 (31 444 XI, nr. 12), ontvangt u hierbij het rapport Realisatie Milieudoelen, voortgangsrapport 2009 van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

In dit rapport beoordeelt het PBL of de milieudoelen gesteld voor 2010 en voor de periode daarna worden bereikt. De informatie in deze rapportage is mede gebaseerd op de CPB-verwachtingen van maart 2009 over de negatieve ontwikkeling van productie, export en investeringen in 2009 en 2010. Ook zijn de effecten van het aanvullend beleidsakkoord hierin verwerkt.

In het navolgende zal ik enkele algemene opmerkingen maken en geef ik een korte toelichting op die indicatoren die samen met bestaand nationaal en Europees beleid «rood» dan wel «oranje» scoren.

In het voortgangsrapport beschrijft het PBL uitvoerig de voortgang bij de realisatie van de milieudoelen en de gevolgen van de crisis. In de samenvatting komt deze analyse mijns inziens niet goed uit de verf.

De in het rapport gehanteerde systematiek kan tot verwarring leiden. Bij de doelrealisatie is alleen gekeken naar het huidige geïnstrumenteerd beleid.

Het voorgenomen én afgesproken (maar nog niet volledig geïnstrumenteerd) beleid komt in de kleurcodering niet terug.

Met het PBL ben ik van mening dat de onzekerheden voor 2020 groot zijn. Door in de overzichtstabel alleen naar vaststaand beleid te kijken, komt deze onzekerheid niet goed naar voren. Het kabinet zal het afgesproken beleid op weg naar de Evaluatie Schoon en Zuinig van instrumenten voorzien, waarmee voor een aantal indicatoren het doel kan worden bereikt.

Klimaat en grootschalige luchtverontreiniging

De beoordeling voor de Schoon en Zuinig doelen is in lijn met de Verkenning en Monitor Schoon en Zuinig die op 29 april 2009 aan de Tweede Kamer (31 209, nr. 77) zijn toegestuurd. Bij volledige uitvoering van het beleidsprogramma Schoon en Zuinig kleurt broeikasgassen voor het niet – ETS deel «geel». Dit is een verbetering ten opzichte van eerdere beoordelingen en inschattingen van het PBL.

Voor de sectoren die onder de Europese emissiehandel vallen had het kabinet al aangegeven dat indien Kopenhagen niet succesvol is, er een tekort resulteert. Voor de sectoren die onder emissiehandel vallen is er immers een Europese reductiedoelstelling van 21% ten opzichte van 2005. Dit is minder stringent dan de 30% ambitie van Schoon en Zuinig ten opzichte van 1990. Het kabinet zet zich in om in Kopenhagen in december vergaande mondiale afspraken te maken als opvolger van het Kyoto protocol. Afhankelijk daarvan zal de EU daarna kunnen besluiten haar doelstelling voor de ETS sectoren aan te passen richting 30% reductie ten opzichte van 1990.

Om het doel voor energiebesparing te halen zijn inderdaad aanvullende acties noodzakelijk. Daarom bereidt het kabinet aanvullend en/of alternatief beleid voor, zodat, indien het kabinet daartoe besluit, bij de Evaluatie in het voorjaar 2010 direct deze maatregelen kunnen worden genomen.

Voor het doel ten aanzien van duurzame energie geldt dat het kabinet in het aanvullend beleidskader nadere afspraken heeft gemaakt om de schone en zuinige energievoorziening voor de toekomst veilig te stellen. De SDE zal in zijn huidige vorm blijven bestaan, maar deze wordt ruimer en robuuster gefinancierd door een opslag op het elektriciteitsstarief. Zo wordt langjarige zekerheid gegeven over de beschikbaarheid van voldoende middelen om de ambitie van 20% duurzame energie in 2020 te realiseren. ECN en PBL gaan in hun berekeningen bij de hoge inschatting uit van een voldoende financiering voor 35% duurzame elektriciteit. Voor het realiseren van de 20% doelstelling is echter een grotere inspanning nodig dan die door ECN en PBL verondersteld is, bijvoorbeeld bij groen gas, duurzame warmte en/of een hoger percentage duurzame elektriciteit. Dit onderkent het kabinet ook en daarom bereidt het kabinet ook hier aanvullend en/of alternatief beleid voor. Uitgangspunt hierbij is en blijft het realiseren van de kabinetsambities op het terrein van de reductie van broeikasgassen, de hoogte van de energiebesparing en het aandeel duurzame energie in 2020.

Milieukwaliteit van water en bodem

Over de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater constateert het PBL dat 10–20% van de waterlichamen zich in de toestand slecht bevinden en 60 – 80% zich in de toestand matig of ontoereikend bevinden. Het relatief slechte beeld wordt vooral veroorzaakt door de concentraties meststoffen. Aan de normen voor de andere parameters wordt veelal wel voldaan. De beoordeling vindt echter plaats op basis van 'one-out, all-out'; waardoor een relatief ongenueanceerd beeld ontstaat. Het PBL verwacht dat in 2015, op basis van uitvoering van de stroomgebiedsbeheerplannen, 25% van de waterlichamen zich in de goede toestand bevinden. Dit wordt mede gerealiseerd door het uitgangspunt om de KRW op een pragmatische wijze uit te voeren, en uit te gaan van haalbare en betaalbare maatregelen. Dit uitgangspunt wordt door uw Kamer onderschreven. Indien per 2015 volledig aan de normstelling voor meststoffen voldaan zou moeten worden, zou dit leiden tot onbetaalbare maatregelen in de

landbouwsector. Daarom is er voor gekozen de mogelijkheden van de KRW om doelbereik in de tijd te faseren te benutten.

Het generieke (ammoniak)beleid is in de eerste plaats gericht op het behalen van de NEC-doelstelling voor 2010. Voor een verdere verlaging van het stikstofdepositieniveau op de natuur in 2010 worden geen aanvullende generieke maatregelen overwogen.

Momenteel wordt de besluitvorming omtrent het vierde Nitraatactieprogramma afgerond, waarmee een verdere verbetering van de milieukwaliteit van het grondwater wordt ingezet. Hierin staat tevens dat met de uitvoering van het vijfde actieprogramma (vanaf 2014) de uiteindelijke doelen voor de grondwaterkwaliteit moeten worden gehaald.

Met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen is – naar aanleiding van de tussenevaluatie van het gewasbeschermingsbeleid uit 2006 – in 2007 aanvullend beleid aangekondigd bij het beleid van de Nota Duurzame Gewasbescherming die loopt tot en met 2010. Hiertoe is in 2008 is gestart met de derde fase van het Project Schone Bronnen. Hierin werken alle maatschappelijke actoren samen om de emissie te beperken van de middelen die volgens het PBL de meeste milieubelasting veroorzaken.

Milieukwaliteit in de bebouwde leefomgeving

Het PBL geeft aan dat het doel om in 2023 alle geluidknelpunten op te lossen waarschijnlijk niet wordt gehaald. Dit heeft betrekking op het zogenaamde urgente deel van de sanering van bestaande geluidknelpunten op basis van de Wet geluidhinder. Tegelijkertijd wordt door het PBL aangegeven dat met het saneringsprogramma voor knelpunten langs de rijksinfrastructuur 90% van alle knelpunten langs snelwegen worden weggenomen. Dat saneringsprogramma is er op gericht om de knelpunten voor 2023 aan te pakken. Slechts gevallen waar de balans van kosten en baten van sanering zo ongunstig is dat maatregelen niet doelmatig worden geacht, komen binnen deze termijn niet voor sanering in aanmerking. Daarnaast loopt de sanering van geluidknelpunten langs andere wegen op schema. Het medio 2023 realiseren van de afronding van het urgente deel van de sanering is daarmee nog steeds een reële doelstelling.

In de afgelopen perioden zijn er flinke stappen gezet om de doelstelling van belangrijke geluidreducties op de weg en het spoor te realiseren. Met het Innovatieprogramma Geluid is hiervoor een stevig fundament gelegd, in een lopend nazorgprogramma worden de maatregelen geïmplementeerd.

De stand van zaken is als volgt:

- Spoor: raildempers en gladdere spoorstaven worden nu algemeen gebruikt bij knelpunten. De belangrijkste maatregel voor de toekomst blijft stiller goederenmaterieel. Omgebouwde wagons zullen minimaal 5 dB stiller zijn.
- Weg: Stille wegdekken op Rijkswegen zijn inmiddels een geaccepteerde maatregel. Een belangrijk aanvullend effect wordt verwacht van stillere banden (2 dB). De strenge Europese regels voor personenwagbanden worden in 2012 van kracht. Een besluit over de normen voor vrachtwagbanden komt in 2012 weer aan de orde.

Het PBL constateert dat de geluidnormen rond Schiphol op enkele locaties zijn overschreden. Om een toekomstige toename van de geluidbelasting waar mogelijk te voorkomen of zelfs een afname te bewerkstelligen, zijn in 2008 aan de Tafel van Alders afspraken gemaakt door de luchtvaartsector, de regio, omwonenden en het Rijk. Onder andere is een pakket hinderbeperkende maatregelen afgesproken, waaronder een daling van het

aantal nachtvluchten. Daarnaast zal een experiment plaatsvinden met een nieuw normen- en handhavingstelsel dat minder complex en meer inzichtelijk is dan het huidige stelsel met handhavingpunten. Door een strikt geluidpreferentieel baangebruik kan de totale hinder rond de luchthaven in het nieuwe stelsel afnemen. Uiteraard blijft de eis voor een gelijkwaardige bescherming het uitgangspunt.

Externe veiligheid

Het PBL geeft aan dat het oplossen van de externe-veiligheidsknelpunten binnen de plaatsgebonden risicocontouren niet in alle gevallen voor de gestelde deadline van 2010 gehaald wordt. Dat geldt met name voor de in uitvoering zijnde sanering van een aantal LPG-tankstations.

Ik constateer dat de urgente saneringen (binnen de PR 10-5 contour) inmiddels zijn voltooid, de betreffende maatregelen bij de ruim honderd tankstations zijn getroffen, behoudens de administratieve procedures van een klein aantal gevallen.

Voor de categorie niet-urgente saneringen (binnen de ruimere PR 10-6 contour) wordt, samen met gemeenten en branche-organisaties voor de LPG-sector, gewerkt aan sanering. Duidelijk is dat weliswaar een aantal, maar niet alle knelpunten op de aanvankelijk bepaalde einddatum van 1 januari 2010 opgelost kunnen zijn. Het vooroverleg en de invoering van maatregelen uit de ketenstudies hebben langer geduurd dan verwacht, in verband met meerdere (technische) aspecten en onderzoeken zoals hitte-erende coating van LPG-tankwagens.

Ik schat in dat naar huidig inzicht eind 2010 sprake is van volledige realisatie van deze doelstelling.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer